

זיכרון קולקטיבי פלסטיני: מִכְּנֵן-הוֹוֶה ונשכח

עבור פלסטינים החיים בפלסטין ההיסטורית ועבור אלו המכונים "פליטים פלסטינים", הנכבה של 1948 מעולם לא הסתיימה. זיכרון זה מעצב את הזהות הפלסטינית, אך האם מדובר דווקא בחוסר נרטיב שקיים כבר עשרות שנים? נור סעיד מנתחת גורמים המעכבים את החברה הפלסטינית מלהשקיע באמנויות, תוך הדגשת חשיבות הסיפור והתיעוד של חוויה לאומית אל מול שכחה.

מאמר מאת נור סעיד דצמבר 6, 2024

בעוד שזיכרון הוא בדרך כלל מושג הקשור בבירור לעבר, עבור פלסטינים הוא אחד המרכיבים המרכזיים, אם לא המרכזי, המהווה את זהותם. עם לעתים קרובות מיוחס למדינה כזו או אחרת. הפלסטינים, לעומת זאת, הם עם המיוחס למצב בעייתי ובעיקר קטסטרופלי של היעדר אדמה השווה למדינה. ריק מתמשך זה הוא תוצאה של הגירוש ושל אלימות קולוניאלית מתמשכת ויומיומית אחרת, גניבת אדמות, עקירה, כליאה ורציחות המוניות, שהגיעו בעקבות האירוע הפוליטי והחברתי הגדול ביותר שחווה הלבנט, בשנת 1948. עבור פלסטינים, שנת 1948 מעולם לא הסתיימה. זה הופך את הנכבה הפלסטינית - המילה הערבית לקטסטרופה - מרגע היסטורי או אובדן עבר לזהות: השינויים ההרסניים והמודעות הטראומטית שהנכבה הותירה בחייהם ובתודעתם של הפלסטינים טרם נפתרו.

עם זאת, עובדה זו מעלה את השאלה האם זיכרון זה, עם השפעתו על כל מה שקשור לחייהם של הפלסטינים בני זמננו, זוכה לתשומת הלב הראויה לו, או שמא מדובר במחסור בנרטיבים שקיים כבר עשרות שנים. במיוחד לאור הסבל הרב שהפלסטינים חווים עד היום, מאמר זה שואף להתייחס לשכחה כסיבה אפשרית למחיקת הסוגיה הפלסטינית והזיכרון הקולקטיבי.

13.13jpg small.jpg